

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3

25 05 2026 р.

Голова Приймальної комісії

 Олександр БОНДАР

ПОГОДЖЕНО:

Відповідальний секретар

Приймальної комісії

 Дар'я ПРОСЯНА

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ
З ПРЕДМЕТУ «УКРАЇНСЬКА МОВА»**

при прийомі на навчання для здобуття
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступний іспит для іноземців з української мови є формою оцінювання в Запорізькому національному університеті (далі – ЗНУ), що передбачає перевірку рівня підготовленості вступника до засвоєння освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Вступний іспит проходять іноземні громадяни та особи без громадянства, які вступають на навчання для здобуття ступеня бакалавра. Метою іспиту є перевірка знань, умінь та предметних компетентностей вступника, що є достатніми для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Вступний іспит проводиться у формі комп'ютерного тестування із застосуванням технологій дистанційного навчання у системі електронного забезпечення навчання «Moodle» ЗНУ.

Тривалість складання іспиту становить 60 хвилин.

Вступний іспит може проводитись в очному та/або дистанційному форматі. У разі проведення іспиту дистанційно ЗНУ проводить обов'язкову ідентифікацію особи вступника та забезпечує відеозапис процесу складання іспиту, включаючи запис екрана пристрою вступника. Відеозапис вступного іспиту зберігається у ЗНУ протягом п'яти років, а посилання на цей запис вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО).

II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів здійснюється автоматично системою «Moodle» за шкалою від 0 до 200 балів. Оцінка вступного іспиту для іноземців є єдиною складовою конкурсного бала для цієї категорії вступників.

Тестове завдання генерується індивідуально для кожного вступника і містить 20 запитань із вибором однієї правильної відповіді. Кожна правильна відповідь оцінюється в 10 балів. Неправильна відповідь або її відсутність оцінюється в 0 балів. Максимально можливий результат за іспит становить 200 балів.

Мінімальний пороговий бал, необхідний для допуску до участі в конкурсному відборі, становить 100 балів, що відповідає 10 правильним відповідям. Для вступників встановлюються такі рівні навчальних досягнень у шкалі 0–200 балів.

Таблиця відповідності кількості правильних відповідей балам за шкалою 0–200

Тестовий бал	Бал за шкалою 0–200	Тестовий бал	Бал за шкалою 0–200
1	10	11	110
2	20	12	120

3	30	13	130
4	40	14	140
5	50	15	150
6	60	16	160
7	70	17	170
8	80	18	180
9	90	19	190
10	100	20	200

Підсумковий бал	Рівень навчальних досягнень	Характеристика результатів
180–200	Високий	Вступник демонструє глибокі, системні та міцні знання, надаючи від 18 до 20 правильних відповідей.
140–170	Достатній	Вступник виявляє ґрунтовні знання основного матеріалу, надаючи від 14 до 17 правильних відповідей.
100–130	Базовий	Вступник володіє мінімально необхідним обсягом знань, надаючи від 10 до 13 правильних відповідей.
0–90	Недостатній	Вступник не володіє достатнім обсягом знань, надаючи від 0 до 9 правильних відповідей. Такий вступник отримує результат «незадовільно» та не допускається до участі в конкурсному відборі.

Вступники, які отримали оцінку менше 100 балів, до участі в конкурсному відборі не допускаються.

III. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Запитання формуються відповідно до [Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти](#), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

РОЗДІЛ 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Тема 1. Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в*, *і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо*, *ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на

позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

РОЗДІЛ 2. Лексикологія. Фразеологія

Тема 1. Лексикологія. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Пояснення лексичних значень слів; добирання до слів синонімів та антонімів та використовувати їх у мовленні; уживання слова в переносному значенні знаходження його в тексті й доречне використання в мовленні. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.

Тема 2. Фразеологія.

Поняття про фразеологізми. Пояснення значень фразеологізмів, правильне й комунікативно доцільне використання їх у мовленні.

РОЗДІЛ 3. Будова слова. Словотвір

Тема 1. Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова. Визначення значущих частин і закінчення слова; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні.

РОЗДІЛ 4. Морфологія

Тема 1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань).

Тема 2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

Тема 3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Тема 4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

Тема 5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні й пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Тема 6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Тема 7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників.

Частка як службова частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

РОЗДІЛ 5. Синтаксис

Тема 1. Словосполучення

Словосполучення як основна одиниця синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Тема 2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю: другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Тема 3. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Тема 4. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Тема 5. Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Тема 6. Просте ускладнене

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Тема 7. Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Тема 8. Складносурядне речення

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Тема 9. Складнопірядне речення

Складнопірядне речення, його будова. Головна й пірядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопірядному реченні. Основні види пірядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопірядні речення з кількома пірядними, розділові знаки в них.

Тема 10. Безсполучникове складне речення

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Тема 11. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Тема 12. Способи відтворення чужого мовлення

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

РОЗДІЛ 6. Стилїстика**Тема 1. Стилї мовлення.**

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

РОЗДІЛ 7. Розвиток мовлення**Тема 1. Види мовленнєвої діяльності**

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність).

Тема 2. Основні ознаки тексту

Основні ознаки, тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

IV. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА**Основна:**

1. Авраменко О., Тищенко О. Українська мова. За новою редакцією. Київ : Книголюб, 2020. 584 с.
2. Авраменко О. Українська мова 11 клас. Київ : Грамота, 2019, 208 с.
3. Авраменко О. М., Борисюк Т. В., Почтаренко О. М. Українська мова 8 клас. Київ : Грамота, 2021. 191 с.
4. Авраменко О. М. Українська мова 9 клас. Київ : Грамота, 2022, 159 с.
5. Білецька О., Шумка М. Українська мова : комплексна підготовка до ЗНО/НМТ 2026. Тернопіль: Мозаїка. 2025. 416 с.
6. Дзюбишина-Мельник Н. Я., Лаврінець О. Я., Симонова К. С., Ціцюра Л. Ф. Читай і знай! : довідник-практикум з граматики та стилїстики сучасної української мови. 2-ге вид. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 198 с.
7. Літвінова М., Тищенко З. Українська мова. Повний курс підготовки до НМТ. Київ : Ранок, 2026. 128 с.
8. Макар Ю. Українська мова. Посібник для підготовки НМТ 2026. LONGREAD. 2026. 158 с.
9. Український правопис / Ін-т мовознавства імені О. О. Потебні НАН

Додаткова

1. Авраменко О., Блажко М. Українська мова та література Довідник Завдання в тестовій формі 1 частина. Київ : Грамота, 2023. 496 с.
2. Ворон А. А., Солопейко В. А. Українська мова 10 клас. Київ : Освіта, 2018. 288 с.
3. Глазова О. П. Українська мова 7 клас. Київ : Освіта, 2020. 256 с.
4. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М., Новосьолова В. І. Українська мова 11 клас. Київ : Педагогічна думка, 2019. 232 с.
5. Заболотній В. О. Українська мова 6 клас. Київ : Генеза, 2018. 256 с.
6. Плющ М. Я. Категорія відмінка в семантико-синтаксичній структурі речення. Київ : Вид-во Національного педагогічного ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2019. 252 с.
7. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова : модульний курс : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2018. 823 с.

Словники

1. Етимологічний словник української мови. Т.1-6. Київ : Наукова думка, 1982-2012. URL: http://litopys.org.ua/djvu/etymolog_slovnyk.htm
2. Орфографічний словник української мови. Київ : Довіра. 2004. 864 с.
3. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. Київ : Довіра, 2006. 477 с.
4. Сліпущко О. М. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові. Київ : Криниця, 1999. 507 с.
5. Словник української мови : в 11 тт. Київ : Наукова думка, 1970-1980. URL: http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
6. Словник труднощів української мови / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Радянська школа, 1989. 336.
7. Український орфографічний словник. Київ : Прапор, 2004. 845 с.

Інформаційні ресурси

1. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова. (Морфологія). URL: https://litmisto.org.ua/?page_id=6961
2. Український правопис. / Ін-т мовознавства імені О. О. Потебні НАН України; Ін-т української мови НАН України. Київ : Наук, думка, 2019. 288 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>

Голова предметної
екзаменаційної комісії

Світлана САБЛІНА